

NÚCEM

NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

MATURITA 2014

**Pokyny a kritériá na hodnotenie
písomnej formy internej časti**

maturitnej skúšky

cudzíe jazyky

Január 2014

Pokyny na hodnotenie písomnej formy internej časti maturitnej skúšky

1. Organizáciu hodnotenia písomnej formy internej časti maturitnej skúšky (ďalej PFIČ MS) navrhuje vedúci predmetovej komisie príslušného cudzieho jazyka, prípadne predmetovej komisie cudzích jazykov príslušnej školy (ďalej vedúci PK).
2. Organizáciu hodnotenia PFIČ MS schvaľuje riaditeľ príslušnej školy.
3. Hodnotenie PFIČ MS riadi vedúci PK príslušnej školy. Hodnotenie PFIČ MS následne kontroluje predseda predmetovej maturitnej komisie (ďalej predseda PMK).
4. Hodnotenie PFIČ MS môže začať 20. marca 2014 a musí byť ukončené najneskôr desať dní pred termínom konania ústnej formy internej časti maturitnej skúšky.
5. PFIČ MS hodnotia interní učitelia školy, ktorí majú v aprobácii príslušný cudzí jazyk a ktorých touto činnosťou poveril riaditeľ školy.
6. Učitelia, ktorí hodnotia PFIČ MS, sa riadia:
 - pokynmi vedúceho PK,
 - *Pokynmi a kritériami na hodnotenie písomnej formy internej časti maturitnej skúšky z cudzích jazykov.*
7. Učitelia, ktorí hodnotia práce PFIČ MS, musia rešpektovať obsah *cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov* z príslušného cudzieho jazyka na danej úrovni. Napr. ak žiak maturujúci na úrovni B1 napíše gramaticky nesprávne položku, ktorú podľa cieľových požiadaviek nemusí ovládať, táto chyba sa nepenalizuje.
8. Hodnotenie PFIČ MS sa vykonáva prezenčne v príslušnej škole.
9. PFIČ MS každého žiaka musia posúdiť dvaja hodnotitelia. Ak niektorú prácu hodnotia dvaja hodnotitelia rôzne, buď sa po vzájomnej konzultácii dohodnú na spoločnom výslednom hodnotení, alebo výsledné hodnotenie určí vedúci PK.
10. Hodnotenie PFIČ MS musí byť reliabilné (t. j. rovnaké pre všetkých žiakov), preto musia byť práce všetkých žiakov posúdené rovnako podľa *Kritérií na hodnotenie písomnej formy internej časti maturitnej skúšky z cudzích jazykov*.
11. Hodnotitelia musia pri hodnotení PFIČ MS používať pero s červenou náplňou. V rámci hodnotenia treba v písomnej práci žiaka jasne graficky vyznačiť (pozri str. 6), kde žiak urobil chybu a za čo sa žiakovi strhávajú body. (Odporúča sa PFIČ MS každého žiaka rozmnožiť pre každého z hodnotiteľov, aby ich mohol každý hodnotiteľ samostatne opraviť, potom svoju opravu konzultovať s druhým hodnotiteľom a následne mohli opraviť originál PFIČ MS žiaka.)
12. Hodnotitelia po vzájomnej dohode zapíšu pridelené body a percentá do príslušnej rubriky tabuľky hodnotenia na titulnej strane tlačiva pre PFIČ MS z cudzích jazykov. Po skončení všetkých čiastkových hodnotení skontroluje ich realizáciu vedúci PK a súčasne skontroluje aj pridelenie celkového súčtu bodov, ktorý žiak v PFIČ MS získal. Kvalitu hodnotenia PFIČ MS následne skontroluje predseda PMK.
13. Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania ponúka učiteľom – hodnotiteľom a vedúcim PK možnosť konzultovať problémy spojené s hodnotením PFIČ MS s hlavnými predmetovými koordinátormi NÚCEM na e-mailovej adrese **maturita@nucem.sk**. Pri písaní e-mailu treba do kolónky predmet (subject) uviesť text v tvare: opravy PFIČ MS AJ (pre anglický jazyk), opravy PFIČ MS NJ (pre nemecký jazyk), opravy PFIČ MS RJ (pre ruský jazyk), opravy PFIČ MS FJ (pre francúzsky jazyk), opravy PFIČ MS SPJ (pre španielsky jazyk), opravy PFIČ MS TJ (pre taliánsky jazyk).
14. Niekedy sa počas hodnotenia objaví podozrenie, že žiaci pri vypracovávaní PFIČ MS nepracovali samostatne (odpisovali). Žiadame hodnotiteľov, aby túto skutočnosť nebrali pri hodnotení do úvahy a práce posudzovali tak, ako keby neboli odpísané. Hodnotiteľ o takýchto zisteniach prostredníctvom vedúceho PK informuje predsedu predmetovej maturitnej komisie a riaditeľa školy, ktorý vyvodí dôsledky voči príslušnému administrátorovi.

15. PFIČ MS z príslušného cudzieho jazyka sa hodnotí podľa stanovených kritérií v štyroch oblastiach: Obsah textu, Členenie a stavba textu, Gramatika (morfológia, syntax, pravopis) a Slovná zásoba. V každej hodnotenej oblasti môže žiak získať maximálne 5 bodov.
16. Žiak dostane na prípravu konceptu čistý papier označený pečiatkou školy. Pozor, hodnotí sa však iba práca napísaná na tlačive PFIČ MS z cudzích jazykov!
17. Rozsah PFIČ MS pre úroveň B1 je 160 – 180 slov a pre úroveň B2 200 – 220 slov.

Výsledné hodnotenie PFIČ MS z príslušného cudzieho jazyka

Výsledné hodnotenie PFIČ MS z príslušného cudzieho jazyka sa vyjadruje v percentách a uvádza sa na maturitnom vysvedčení žiaka v stĺpci Interná časť – písomná forma %.

Príklad výsledného hodnotenia:

Za PFIČ MS z cudzieho jazyka je možné získať maximálne 20 bodov. Výsledné hodnotenie PFIČ MS žiaka je percentuálne vyjadrenie podielu bodov, ktoré žiak získal a maximálneho počtu bodov 20. Ak žiak získal napríklad 17 bodov, jeho úspešnosť je 85,0 %. Každý bod predstavuje 5 %, to znamená, že za stratu každého bodu sa zo 100 % odčíta 5 %. Výsledné percentuálne hodnotenie PFIČ MS z cudzieho jazyka uvádza nasledujúca tabuľka.

Počet	bodov	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11
	percent	100,0	95,0	90,0	85,0	80,0	75,0	70,0	65,0	60,0	55,0

Počet	bodov	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	percent	50,0	45,0	40,0	35,0	30,0	25,0	20,0	15,0	10,0	5,0

Hodnotenie žiakov so zdravotným znevýhodnením

- Žiaci so zdravotným znevýhodnením sú hodnotení rovnako ako intaktní žiaci, výnimkou je skupina žiakov s vývinovými poruchami učenia – dyslexia, dysgrafia, dysortografia. Diskalkúlia len v spojení s dyslexiou, dysgrafiou, dysortografiou. Na samotnú diskalkúliu sa úpravy hodnotenia nevzťahujú.
- Úpravy hodnotenia sa týkajú iba tých žiakov s vývinovými poruchami učenia, ktorí majú úpravu hodnotenia navrhnutú v odbornom posudku (Správa zo špeciálno-pedagogického vyšetrenia – formulár D1) od špeciálneho pedagóga z Centra špeciálno-pedagogického poradenstva.
- V prípade, že žiaci písali PFIČ MS na počítači, do hárkov alebo pomocou Braillovho písma, tieto práce sa neprepisujú do tlačiva pre PFIČ MS z cudzieho jazyka, ale hodnotia sa vo forme, v akej ich vypracovali žiaci a k danému tlačivu sa pripnú.
- Pre spomínaných žiakov sú pravopisné chyby prípustné. **Pre týchto žiakov sa ruší v oblasti Gramatika hodnotenie pravopisných chýb. Neruší sa hodnotenie v tejto oblasti.** Hodnotia sa ostatné náležitosti spadajúce do tejto oblasti, ako napríklad: správnosť používania jazykových štruktúr, obťažnosť použitých syntaktických konštrukcií a výskyt gramatických chýb (okrem pravopisných).

Poznámka: Hodnotenie PFIČ MS žiaka s vývinovými poruchami učenia by mal vykonávať vyučujúci, ktorý žiaka učil daný predmet.

Kritériá na hodnotenie písomnej formy internej časti maturitnej skúšky

1. Kritériá na hodnotenie

1.1. Rozsah práce PFIČ MS

Stanovený rozsah práce pre úrovne B1, B2

- Práca pre úroveň B1 má mať rozsah 160 – 180 slov. Ak práca nedosiahne minimálny rozsah 90 slov, dalej sa nehodnotí. Takáto práca je hodnotená 0 bodmi za hodnotenú oblasť Obsah textu a následne je hodnotená 0 bodmi aj vo všetkých ďalších oblastiach.
- Práca pre úroveň B2 má mať rozsah 200 – 220 slov. Ak práca nedosiahne minimálny rozsah 120 slov, dalej sa nehodnotí. Takáto práca je hodnotená 0 bodmi za hodnotenú oblasť Obsah textu a následne je hodnotená 0 bodmi aj vo všetkých ďalších oblastiach.
- Do počtu slov sa počítajú všetky slová vrátane členov, predložiek, spojok, čísloviek (vypísaných slovom). K tomu, aby sme zistili, či práca spĺňa predpísaný počet slov, odporúčame použiť metódu približného odhadu počtu slov (vynásobiť priemerný počet slov v riadku počtom napísaných riadkov). Následne, v prípade podozrenia na nedodržanie predpísaného počtu slov, treba počet slov zrátať presne.

Hodnotenie prác s nižším alebo vyšším počtom slov

- Pri hodnotení prác, v ktorých počet slov dosiahol minimálnu stanovenú hranicu, ale nedosahuje požadovaný rozsah pre danú úroveň (rozsah práce pre úroveň B1 je z intervalu 90 – 160 slov, rozsah práce pre úroveň B2 je z intervalu 120 – 200 slov), treba túto skutočnosť zohľadniť v rámci hodnotenia podľa stanovených kritérií vo všetkých štyroch oblastiach.
- Nedostatočný rozsah práce sa musí odzrkadliť v hodnotení podľa kritérií jednotlivých oblastí I., II., III. IV. podľa toho, do akej miery ovplyvňuje nižší počet slov obsahovú, gramatickú alebo lexikálnu kvalitu práce, pričom práca približujúca sa počtom slov k požadovanému rozsahu by mala byť v rámci kritérií oblastí I., II., III. a IV. hodnotená väčším počtom bodov, ako práca s počtom slov približujúcim sa k minimálnej stanovenej hranici. Hodnotiteľ na základe svojho profesionálneho rozhodnutia musí určiť mieru, do akej nedostatočný rozsah práce ovplyvnil jej obsahovú, gramatickú a lexikálnu stránku.
- Prekročenie stanoveného počtu slov sa nepenalizuje. Vychádzame z toho, že žiak má na vypracovanie zadania len jedno tlačivo pre PFIČ MS z cudzieho jazyka. Treba však zvážiť pozitívny alebo negatívny dopad počtu slov na prácu žiaka v rámci hodnotenia podľa kritérií jednotlivých hodnotených oblastí (napríklad negatívny dopad je, že vyšší počet slov zapríčinil aj odbočenie od témy alebo naopak pozitívny, že žiak oveľa lepšie rozpracoval zadanie).

Pravidlo pridelovania bodov

- Ak žiak získal za obsah textu 1 až 3 body, tak vo zvyšných troch oblastiach môže získať maximálne o jeden bod viac. Napríklad, ak za obsah získal 3 body, v ostatných oblastiach môže získať maximálne 4 body. Ak žiak získal za obsah textu 0 bodov, získava aj za všetky ostatné oblasti 0 bodov.

<i>I. Obsah textu</i>	<i>II. Členenie a stavba textu</i>	<i>III. Gramatika</i>	<i>IV. Slovná zásoba</i>
<i>pridelené body</i>	<i>maximálne prideliť</i>	<i>maximálne prideliť</i>	<i>maximálne prideliť</i>
0 bodov	0 bodov	0 bodov	0 bodov
1 bod	2 body	2 body	2 body
2 body	3 body	3 body	3 body
3 body	4 body	4 body	4 body

1.2. Hodnotenie práce

- Hodnotí sa iba práca napísaná na tlačive pre PFIČ MS z cudzieho jazyka.
- Kvalita práce, ktorá splnila stanovený rozsah, sa hodnotí podľa kritérií v nasledujúcich oblastiach:
 - obsah textu,
 - členenie a stavba textu,
 - gramatika (morfológia, syntax, pravopis),
 - slovná zásoba.
- Pri opravách PFIČ MS prideliť pracám bodové hodnotenie v rámci jednotlivých oblastí podľa detailne rozpracovaných kritérií k hodnoteniu, ktoré sú uvedené na konci tohto dokumentu. Sústreďme sa najmä na:

<i>I. Obsah textu</i>	<i>II. Členenie a stavba textu</i>	<i>III. Gramatika (morfológia, syntax, pravopis)</i>	<i>IV. Slovná zásoba</i>
1. rozpracovanie obsahu: vyjadrenie sa k jednotlivým bodom zadania 2. zrozumiteľnosť a jasnosť vyjadrenia obsahu	1. vlastnosti požadovaného žánru 2. logické prepojenie myšlienok 3. grafické členenie do odsekov	1. správnosť používania jazykových štruktúr 2. obťažnosť použitých syntaktických konštrukcií 3. výskyt gramatických a pravopisných chýb	1. rozsah – škála použitej slovnej zásoby 2. primeranosť a vhodnosť použitej slovnej zásoby 3. variabilita v používaní slov

2. Grafické označovanie opráv

V záhlaví zaznamenajte:

⇒ približný počet slov v práci žiaka. Napríklad: cca 210 slov.

Vľavo za okrajom zaznamenajte:

⇒ rozpracované body zadania (ak je zadanie PFIČ MS štruktúrované, čiže sú dané jednotlivé body): vyznačte ich číslou, napríklad 1, 2, 3

Vpravo za okrajom zaznamenajte:

⇒ chýbajúce logické prepojenie myšlienok: označte ako T (textová koherencia);

⇒ gramatické (morfológické, syntaktické a pravopisné) chyby:

- gramatickú chybu podčiarknite plnou čiarou _____. Za okraj ju označte ako G.
- nesprávny slovosled vo vete označte šípkou pod slovom/slovami →. Za okraj túto chybu označte ako G→.
- pravopisnú chybu podčiarknite plnou čiarou _____. Za okraj ju označte ako P.

⇒ lexikálne chyby:

- lexikálnu chybu podčiarknite prerušovane _ _ _ _ _ . Za okraj ju označte ako L.
- chýbajúce slovo vyznačte znakom ∇. Za okraj túto chybu označte ako L.
- prebytočné slovo v texte prečiarknite. Za okraj túto chybu označte ako L.
- Počet viacerých gramatických, lexikálnych a pravopisných chýb v riadku označte pri G, L alebo P lomenou čiarou, napr.: G // (dve gramatické chyby) alebo L /// (tri lexikálne chyby).
- Tá istá chyba, ktorá sa opakuje viackrát, sa počíta iba raz. Nemusí sa značiť za okraj, ale treba ju v texte podčiarknuť ako chybu.

body	I. Obsah textu	II. Členenie a stavba textu	III. Gramatika (morfológia, syntax, pravopis)	IV. Slovná zásoba
5	Obsah zodpovedá zadaniu, je dôkladne rozpracovaný. Všetky informácie k jednotlivým bodom zadania sú uvedené. Požadované informácie ku všetkým bodom zadania sú podrobne a jasne vyjadrené.	Text má všetky vlastnosti požadovaného žánru. Text je graficky správne členený do odsekov. Všetky myšlienky sú jasne a logicky prepojené.	Správne používanie jazykových štruktúr v celom texte. Výskyt náročnejších a pestrejších syntaktických konštrukcií. Prípadné gramatické a pravopisné chyby sú ojedinelé.	Slovná zásoba je veľmi bohatá, téme úplne primeraná, vždy vhodne a výrazne variabilne použitá.
4	Obsah zodpovedá zadaniu, je dobre rozpracovaný. Niektoré informácie k jednotlivým bodom zadania chýbajú alebo majú drobné nedostatky. Informácie sú vyjadrené jasne a zrozumiteľne.	Text má väčšinu vlastností požadovaného žánru. V grafickom členení textu do odsekov sú veľmi ojedinelé nedostatky. Prevláda logické prepojenie myšlienok.	Väčšina jazykových štruktúr je použitá správne. Výskyt aj náročnejších syntaktických konštrukcií. Gramatické a pravopisné chyby sa vyskytujú v malej miere.	Slovná zásoba je prevažne bohatá, téme primeraná, väčšinou správne, vhodne a značne variabilne použitá.
3	Obsah vo väčšej miere zodpovedá zadaniu, je primerane rozpracovaný. Chýba viac informácií k jednotlivým bodom zadania. Informácie sú dostatočne jasne vyjadrené.	V texte chýba niekoľko vlastností požadovaného žánru. V grafickom členení textu do odsekov sú mierne nedostatky. Myšlienky sú jasne usporiadané, na niektorých miestach nie sú prepojené. Vetné / textové celky majú zreteľne naznačený vzťah medzi hlavnými myšlienkami, ktoré nie sú ďalej rozvinuté.	V texte sú mierne nedostatky použitia jazykových štruktúr. Prevládajú jednoduchšie syntaktické konštrukcie. Vyskytuje sa viac gramatických a pravopisných chýb, ktoré v prevažnej miere nebránia porozumeniu.	Slovná zásoba je mierne jednoduchšia; téme zväčša primeraná, nie vždy vhodne použitá, avšak prevažne variabilne využívaná.
2	Obsah v menšej miere zodpovedá zadaniu, časť je odbočenie od jednotlivých bodov zadania. Informácie k jednotlivým bodom zadania sú vyjadrené v obmedzenej miere. Niektoré informácie sú nejasne formulované.	Text má v obmedzenej miere vlastnosti požadovaného žánru. V grafickom členení textu sú nedostatky. Vetné / textové celky nie sú na viacerých miestach prepojené. Myšlienky zväčša nie sú jasne a logicky usporiadané.	V texte sú väčšie nedostatky použitia jazykových štruktúr. Text má len jednoduchšie syntaktické konštrukcie s častými gramatickými a pravopisnými chybami, ktoré sťažujú porozumenie.	Slovná zásoba je veľmi jednoduchá, na viacerých miestach téme neprimeraná a nevhodná. Takmer vôbec nie je variabilná, slová sa v prevažnej miere opakujú.
1	Obsah minimálne zodpovedá zadaniu. Informácie k jednotlivým bodom zadania sú vyjadrené vo veľmi obmedzenej miere. Informácie sú formulované veľmi nezrozumiteľne.	Text má v minimálnej miere vlastnosti požadovaného žánru. V grafickom členení textu sú veľké nedostatky. Vetné / textové celky alebo vety nie sú takmer prepojené, myšlienky nie sú jasne a logicky usporiadané.	V texte sú značné nedostatky použitia jazykových štruktúr. Text má len veľmi jednoduché syntaktické konštrukcie so závažnými gramatickými a pravopisnými chybami, ktoré značne sťažujú porozumenie.	Slovná zásoba je obmedzená, téme neprimeraná a nevhodná, často sa opakuje a značne sťažuje porozumenie.
0	Obsah nezodpovedá zadaniu, informácie sú vyjadrené nedostatočne a / alebo extrémne nezrozumiteľne. V takomto prípade žiak dostáva aj za členenie a stavbu textu, gramatiku a lexiku 0 bodov.	V texte chýbajú náležitosti / časti požadovaného žánru, členenie textu je nevhodné, alebo celkom chýba. Vetné / textové celky alebo vety nie sú vôbec prepojené, text nie je logicky usporiadaný a zrozumiteľný.	Nedostatočné gramatické vedomosti, úplne nesprávne používanie jazykových štruktúr, veľmi obmedzené syntaktické konštrukcie, veľa gramatických a pravopisných chýb, ktoré bránia porozumeniu celého textu.	Slovná zásoba je výrazne obmedzená a má nedostačujúci rozsah, nezodpovedá téme zadania, je neprimeraná a nevhodná, veľmi často sa opakuje a značne sťažuje porozumenie.

